

İSTANBUL NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞINA

İSTANBUL 9. İDARE MAHKEMESİ 2011/501 ESAS
YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMLİDİR

İPTAL İSTEMİNDE

BULUNAN DAVACI : TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

VEKİLİ : Av. Ş. Can ATALAY

Kemankeş Caddesi No:31
Karaköy İstanbul

İPTAL İSTEMİNDE

BULUNAN DAVACI : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

VEKİLİ : Av. Taner Savaş

Kayışdağı Cad. Karaman Çiftliği Yolu Eston
Çamlıevler Sahilçam D:24 İçerenköy 34572
İstanbul

İPTAL İSTEMİNDE

BULUNAN DAVACI : TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av. Mahir AY

Aşık Veysel Mahallesi 3056 Sokak No:82 D:2
Ataşehir İstanbul

DAVALI İDARE : 1 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

İstanbul

2. İstanbul Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlü

KONU

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nce 14 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen ve 23 Ocak 2011 tarihinde Günboyu Gazete'sinde yayınlanarak yürürlüğe giren "İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği"nin "Özel Hükümler" başlıklı 6. maddesinin (8) c bendinin, (9) b bendi ile atıf yapılan Ek-2'nin, (9) c bendinin, (9) e bendinin, (9) f bendinin ve (9) g bendinin ikinci cümlesi ile üçüncü cümlesindeki "*Bu durumda, yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlar, ağaçlandırma, yol, yeşil alan, rekreasyon v.b. maksatlarla kullanılmak üzere, kamuya bedelsiz devredilir ve*" bölümünün **İPTALİ** ve öncelikle **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASI** istemidir. .

İLAN TARİHİ : 23.01.2011 (Günboyu Gazetesi)

AÇIKLAMALAR :

I- DAVA KONUSU İDARİ İŞLEMİN TARİHSEL ARKA PLANI VE NİTELİĞİ

İçme suyu havzalarının korunmasına yönelik tedbirlerin bir kurallar bütünlüğüne kavuşturulmasının ilk adımı, 15 Aralık 1976 tarihinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, İmar ve İskan Bakanlığı ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasında imzalanan “İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen Yüzeysel Su Kaynaklarının Kirlenmeye Karşı Korunması Hakkında Protokol” ile atılmıştır.

Türkiye'nin su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması amacıyla çıkarılan ilk yönetmelik ise 1988 tarihlidir. 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 9 uncu maddesi uyarınca dönemin Çevreden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından çıkarılan “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” Resmi Gazete'nin 4.9.1988 gün ve 19919 sayılı sayısında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

İstanbul'da ise, su havzalarının korunması amacıyla ilk kez 1984 yılında bir yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Anılan yönetmelik, merkezi yönetimin çıkardığı 1988 tarihli Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nden tam dört yıl önce yürürlüğe girmiştir. 20.11.1981 tarih ve 17523 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2560 sayılı “İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” ile kurulan İSKİ, 1984 yılında, bu yasanın verdiği yetki ve görev gereği, “İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen ve Edilecek Olan Yüzeysel Su Kaynaklarının Kirlenmeye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” adını taşıyan, İstanbul'a özel ilk içme suyu havzaları yönetmeliğini çıkarmıştır. 1984 Yönetmeliği, sonraki yıllarda yapılan tadilatlarla daha kapsamlı bir şekle getirilerek uygulamaya kılavuzluk edebilecek bir içeriğe kavuşturulmuştur.

Ancak, 1995 yılında yapılan radikal değişikliklerle İSKİ Yönetmeliği yeni bir içeriğe kavuşturulmuştur. 26 Aralık 1995 tarihli Son Saat Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe giren bu yeni yönetmelik ile (İSKİ İçme ve Kullanma Suyu Temin Edilen ve Edilecek Olan Yüzeysel Su Kaynaklarının Korunması Hakkındaki Yönetmelik) , 1984 Yönetmeliği'nin korumaya yönelik kuralları değiştirilerek, içme suyu havzalarının kullanımı ile ilgili radikal değişiklikler getirilmiş; bu doğrultuda 1995'te atılan adım, o tarihten bu yana, süregelen yargı süreçlerine karşın, ısrarla korunarak sürdürülmüştür. Havzalarda korumayı değil kullanmayı ön plana çıkaran 1995 Yönetmeliği ile, düzenleme yetkisi içme suyu havzalarını korumak olan İSKİ, bu yetkisini, tersine, içme suyu havzalarındaki kullanım kısıtlarını aşarak havzayı yapılaşmaya açmak ve kaçak oluşmuş yerleşmeleri yasallaştırmak doğrultusunda kullanmıştır. O tarihten bu yana yaşanan 16 yıllık süreçte birbiri ardına çıkarılan toplam 6 yönetmelik ile, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği, 1984 Yönetmeliği'nin 1994 tadilatlı son şekli ile hiç alakası olmayan bir içeriğe dönüştürülmüştür.

Başlayan yönetmelik değişiklikleri sürecinin 1995 Yönetmeliğinden sonraki adımı, 1998 Yönetmeliği olmuştur. TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, 1995 Yönetmeliğinin içme suyu havzalarını yoğun yapılaşmaya ve kullanıma açan hükümlerinin iptali istemi ile dava açmış; ancak, dava sonuçlanmadan, bu kez,

14.08.1998 tarihli “Son Saat” isimli bir gazetede yayınlanan yeni bir “İSKİ İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği” yürürlüğe sokulmuştur.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, 1995 Yönetmeliği’ndeki sakıncalı hükümlerin, bu kez daha ustaca, adeta satır aralarına gizlenerek aynen yer aldığı 1998 Yönetmeliği’nin hukuka aykırı maddelerinin iptali için de dava açmıştır. Bu dava da henüz sonuçlanmadan, İSKİ, bu kez, 21 Şubat 2003 tarihli İstiklal Gazete’sinde yayımlanarak yürürlüğe giren yeni bir yönetmelik daha çıkarmış; böylelikle 1998 Yönetmeliği de yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, burada, yürürlükten kalkanın 1998 Yönetmeliği’nin ciddi sakıncalar taşıyan içeriği olmadığı, 2003 tarihli İçmesuyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği’nin de, 1995 Yönetmeliği’nden bu yana devam eden sürecin bir parçası olduğu; aynı anlayışın, bu kez de daha farklı madde düzenlemeleri ve yazım tekniği ile, sakıncalı ve çevrenin kirlenmesine neden olan maddelerin (tanım yerinde ise daha da titizlikle satır aralarına gizlenerek) öngörüldüğü görülmektedir. Bu nedenlerle, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ve TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, 2003 Yönetmeliği’nin sakıncalı maddelerinin iptali talebiyle idari yargıya başvurmuştur.

Ancak, bu kez de, yine aynı taktik güdülmüş; henüz dava sonuçlanmadan, bir kez daha yeni bir yönetmelik “İSKİ İçmesuyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği”, 25 Mayıs 2006 tarihinde Gazete 34’de yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştur. Bu güne dek devam eden süreçte birbiri ardına çıkarılan bu yönetmeliklerdeki ciddi sakıncaların birer tekrarı olan bu yönetmeliğin iptali için de, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri İstanbul Şubesi ve TMMOB Şehir Plancıları Odası tarafından, yönetmeliğin iptali istemi ile dava açılmıştır.

2006 yönetmeliği ile ilgili davada dava konusu hükümlerin büyük kısmının yürütmesi durdurulmuş iken, yine 1995’ten bu yana sürdürülen yönetime başvurularak, hukuk sürecinin tamamlanarak yargı kararlarının kesinleşmesi beklenmeden, bu kararların aşmanın yolu olarak, bir kez daha yeni bir yönetmelik gündeme gelmiş; yeni bir İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği 28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi’nde yayınlanarak yürürlüğe girmiş; bu yönetmeliğin sakıncalı hükümlerinin iptali için de, yine yargıya başvurularak, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ile TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri İstanbul Şubesi tarafından dava açılmıştır. Bu arada, 6. İdare Mahkemesi, 2006 yönetmeliğinin sakıncalı maddelerinin çoğunun iptali kararını almıştır.

Bu süreçteki son adım ise, gene açılan dava sonuçlanmadan yeni bir yönetmelik çıkarmak olmuş; 1995 yılından bu yana geçen 16 yıllık süreçte 6. yönetmelik de, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi’nce 14 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen ve 23 Ocak 2011 tarihinde Günboşu Gazete’sinde yayınlanarak yürürlüğe giren İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği olmuştur.

Bu son gelişme ile, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği gibi İstanbul için son derece hayati önem taşıyan bir yönetmelik, yine adeta gözden kaçırılmak, yargı denetiminin dışında bırakılmak istenmekte ve içmesuyu havzalarının korunması açısından ciddi sakıncalar içeren hükümler tekrar ve tekrar uygulamaya konmaktadır.

II- DAVALI İDARENİN İŞLEMİ NEDEN, KONU VE MAKSAT YÖNÜNDEN HUKUKA AYKIRIDIR. İDARİ İŞLEMİN UYGULANMASINDA KAMU YARARI BULUNMAMAKTADIR

1. “Özel Hükümler” başlıklı 6. maddesinin (8) c bendi;

“(8) Toprak, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Dökümü Faaliyetleri

.....

c) Uzun mesafeli koruma alanlarında; suyun kalitesine olumsuz etki edecek kimyasal ve katı atık dökülmemesi, 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” gereği yetkili idarelerden izin/ruhsat alınması, kontrol ve denetiminin de adı geçen yönetmelikte yetki ve sorumluluk verilen idarelerce yapılması kaydıyla, hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları için döküm sahası oluşturulmasına müsaade edilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi’nde yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte de, bu hüküm 7.2. maddenin (c) bendi olarak, aynı şekilde yer almakta idi. 2009 yönetmeliği için açılan davada,

“c) Uzun mesafeli koruma alanlarında; kimyasal atık, çöp vb, suyun kalitesine olumsuz etki edecek malzeme dökülmemesi, "Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği" gereği yetkili kurumlardan izin/ruhsat alınması, kontrol ve denetimin adı geçen yönetmelikte belirtilen kurumlarca yapılması kaydıyla, hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları için döküm sahası oluşturulmasına müsaade edilir.” şeklinde düzenlenmiş olan bu hükmün de iptali talep edilmiş; ancak 2009 yönetmeliği davasında bu aşamada henüz hiçbir karar alınmamıştır. Aynı hükmün, 2006 yönetmeliğindeki karşılığı ise (“Madencilik ve Döküm Faaliyetleri” başlıklı 7.2. maddesinin (c) bendi);

“c) Uzun mesafeli koruma alanlarında; döküm faaliyetlerine, kimyasal atık, çöp vb suyun kalitesine olumsuz etki edecek malzeme dökülmemesi kaydıyla izin verilebilir.” şeklinde idi. 2006 yönetmeliği ile ilgili TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ve TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi’nin açmış olduğu davada bu bendin de iptalini talep edilmişti. Dava dilekçesinde dile getirilen görüşler aynen aşağıdaki gibiydi:

“Bu madde, dökümüne izin verilen atıkların kontrolünün yapılacağı kabul edilerek hazırlanmış. Oysa, bugüne dek yaşananlar, bırakın dökülecek atıkların zararlı olup olmadığını kontrolünün, içmesuyu havzalarının kirletici, zararlı, tümüyle yasa dışı fonksiyonlarla dolmasının, kaçak kentler oluşmasının bile kontrol edilemediğinin açık göstergeleridir. Bu nedenle, bu madde ile, “suyun kalitesine olumsuz etki edecek malzeme dökülmemesi kaydıyla” koşulu getirilerek döküm faaliyetlerine izin verilmesi son derece tehlikelidir. Bunun kontrolü asla mümkün değildir. Bu nedenle de, içme suyu havzaları içinde, hiçbir katı veya sıvı atık dökülememesi ve depolanamaması gerekirken maddenin bu düzenleniş biçiminin hukuka, yasalara, şehircilik ilkeleri ve kamu yararına aykırı olduğu açıktır.”

2006 yönetmeliğinin iptali için açılmış olan davada, İstanbul 6. İdare Mahkemesi “hukuka uyarlılık bulunmadığı” sonucuna ulaşarak hükmü iptal etmiş; ancak, iptal kararına karşın, hem 2009 yönetmeliğinde olduğu gibi, dava konusu yeni yönetmelikte de aynı yaklaşımın sürdürüldüğü görülmektedir.

2006 yönetmeliğine açılan davada belirtilen yukarıdaki gerekçeleri yeni yönetmeliğin ilgili hükmü için de aynen geçerli olup, bu gerekçelerle, 6. maddenin (8) c bendinin iptalini talep ediyoruz.

2. “Özel Hükümler” başlıklı 6. maddenin (9) b bendi;

“ (9) İmar Planlarında;

.....

b) Mutlak koruma alanları, kısa mesafeli koruma alanları, askeri alanlar ve orman alanları yoğunluk hesaplarına dahil edilemez. Ek-2’de verilen yoğunluk değerleri aşılamaz.” şeklinde düzenlenmiştir.

28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi’nde yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte de, bu hüküm 6. maddenin (e) bendinin ikinci paragrafı olarak yer almakta idi. 2009 yönetmeliği için açılan davada, bu hükmün de iptali talep edilmiş; ancak 2009 yönetmeliği davasında bu aşamada henüz hiçbir karar alınmamıştır.

Aynı hükmün 2006 yönetmeliğindeki karşılığı, 6. maddenin (b) bendinin ikinci cümlesinde, **“İmar Planlarında Konut bölgelerinde; Liste-2’de verilen yoğunluk değerleri ve bu değerlere karşılık gelen KAKS değerleri, konut dışı yapılaşmalarda; KAKS:0.20 değeri aşılamaz.”** şeklinde yer almakta idi. 2006 yönetmeliğine ilişkin olarak açılan davada bu hükmün de iptali talep edilmiş ve yargı tarafından “hukuka uyarlılık bulunmadığı” sonucuna ulaşarak “6. maddenin (b) bendinin ikinci cümlesinin iptali” kararı alınmışken, bu hüküm hem 2009 yönetmeliğine hem de daha sonra çıkarılan dava konusu yeni yönetmeliğe , üstelik nüfus ve yapılaşma yoğunlukları daha da arttırılarak, tekrar konmuştur.

Daha önceki yönetmeliklerde havza kuşaklarındaki ifraz ve yapılaşma koşulları ayrı ayrı belirlendiği halde, 2006 yönetmeliğinde bu hükümler kaldırılarak, koruma kuşaklarını değil de belediyeleri esas alarak yoğunluk belirlenmesi uygulamasına geçilmiştir. Bu son derece yanlış ve sakıncalı bir uygulamadır. Farklı koruma kuşaklarındaki yapılaşma koşullarının, daha önceki havza yönetmeliklerinde olduğu gibi, ayrı ayrı belirlenmesi gerekirken, bu yapılmamıştır.

Dava konusu yeni yönetmeliğin 6. maddesinin (9).b bendinde de bu yaklaşımın hakim olduğu görülmektedir. 2006 yönetmeliğiyle ilgili açtığımız davada da iptalini talep edilmiş olan bu hüküm (yaklaşım), gerek 2009 yönetmeliğinde gerekse de yeni yönetmelikte aynen yer almaktadır. Dava konusu yönetmelikte koruma kuşaklarındaki ifraz ve yapılaşma koşullarıyla ilgili hükümler hiç yer almamakta, onun yerine, belediyeleri esas alan bir uygulama getirilmektedir.

Bu uygulama ile, örneğin, 2003 yönetmeliğinde orta mesafeli koruma alanlarında yoğunluk 10 k/ha. iken, dava konusu yeni yönetmelikte, Ek-2’deki listede getirilen yoğunlukların 20 k/ha.- 80 kişi/ha. arasında olduğu; uzun mesafeli koruma alanlarında ise, gene 2003 yönetmeliğinde maksimum 25 kişi/ha olan yoğunluğun 150 kişi/ha.’a kadar çıktığı görülmektedir.

Ek-2 ile, tüm İstanbul il sınırları içinde, yerleşik-boş ayırımı dahi yapılmadan, bu yoğunlukları getirmek çok sakıncalıdır. Ek-2'deki yoğunluklar sadece yapılaşmış alanlar için değil, boş alanlar için de geçerlidir ve bu yönetmelikle, içmesuyu havzalarındaki boş alanlar, 2006 öncesi İSKİ yönetmeliklerinde getirilen yapılaşma şartlarının da çok üstünde yoğunluklarla yapılaşmaya açılmaktadır. Bu, içme suyu kaynakları kit olan ve artık il sınırları dışından su almaya başlamış olan İstanbul için büyük bir tehlike yaratmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, 6. maddenin (9) b bendi ile atıf yapılan Ek-2'nin iptalini talep etmekteyiz.

3. “Özel Hükümler” başlıklı 6. maddenin (9) c bendi;

“ (9) İmar Planlarında;

c) Kamu hizmeti için ayrılan sosyal ve teknik donatı yapıları hariç, konut dışı yapılaşmalarda KAKS: 0.25 değeri aşılamaz.” şeklinde düzenlenmiştir

Görülebileceği üzere, bu hükümlerle, bu kez kuşak ayırımı da yapılmadan, konut dışı yapılar için de yüksek bir yapılaşma hakkı getirilmektedir. Hükümde, kamu hizmeti için ayrılan sosyal ve teknik donatı yapıları üst sınırlamanın dışında tutularak, onlara hiçbir yapılaşma sınırlamasının getirilmediği de görülmektedir.

28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi'nde yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte de, bu hüküm 6. maddenin (e) bendinin üçüncü paragrafı olarak yer almakta idi. 2009 yönetmeliği için açılan davada, bu hükmün de iptali talep edilmiş; ancak 2009 yönetmeliği davasında bu aşamada henüz hiçbir karar alınmamıştır.

Bu hükmün 2006 İSKİ yönetmeliğindeki karşılığı ise, 6. maddenin (b) bendinin ikinci paragrafında, **“İmar Planlarında Konut bölgelerinde; Liste-2’de verilen yoğunluk değerleri ve bu değerlere karşılık gelen KAKS değerleri, konut dışı yapılaşmalarda; KAKS:0.20 değeri aşılamaz.”** şeklinde yer almaktaydı. 2006 yönetmeliğine ilişkin olarak açılan davada bu hükmün de iptali talep edilmiş ve yargı tarafından “hukuka uyarlık bulunmadığı” sonucuna ulaşılarak “6. maddenin (b) bendinin ikinci cümlesinin iptali” kararı alınmışken, bu hüküm hem 2009 yönetmeliğine hem de daha sonra çıkarılan dava konusu yeni yönetmeliğe, üstelik KAKS değeri 0.20’den 0.25’e yükseltilerek, tekrar konmuştur. Ayrıca dikkati çeken bir diğer husus da, 2006 yönetmeliğinde, **“konut dışı yapılaşmalarda; KAKS:0.20 değeri aşılamaz.”** denirken, hem 2009 yönetmeliğinde hem de dava konusu yeni yönetmelikte bu hükmün, **“Kamu hizmeti için ayrılan sosyal ve teknik donatı yapıları hariç konut dışı yapılaşmalar”** için getirilmiş olduğu da dikkati çekmektedir. Burada, hem getirilen KAKS değeri 0,20’den 0,25’e yükseltilirken, hem de, “kamu hizmeti için ayrılan sosyal ve teknik donatı alanları”nın bu hükmün dışına çıkarılarak, bu tür yapılar için getirilmiş olan yapılaşma sınırının kaldırıldığı da görülmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, 6. maddenin (9) c bendinin iptalini talep etmekteyiz.

4. “Özel Hükümler” başlıklı 6. maddenin (9) e bendi;

“ (9) İmar Planlarında;

.....

e) Orta mesafeli koruma alanlarında;

- Uzun mesafeli koruma alanlarında yasaklanan fonksiyonlar,
- Her türlü sanayi maksatlı yapılar,
- Serbest bölge,
- Tıp fakülteleri,
- Laboratuvarlarda ve atölyelerinde kimyevi maddelerin işlendiği her türlü eğitim ve öğretim kurumları,
- Hastane,
- Akaryakıt istasyonu,
- Entegre hayvancılık tesisleri,
- Mezbaha,
- Kimyevi madde, yakıt, zehirli, zararlı ve tehlikeli madde depoları,
- Endüstriyel ve evsel katı atık depolama ve imha merkezleri,

imar planında önerilemez ve bu fonksiyonlara ait yapılara izin verilemez.” şeklinde düzenlenmiştir.

28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi'nde yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte de, bu hüküm 6. maddenin 6.3 bendi olarak yer almakta idi. 2009 yönetmeliği için açılan davada, bu hükmün de iptali talep edilmiş; ancak 2009 yönetmeliği davasında bu aşamada henüz hiçbir karar alınmamıştır.

Görülebileceği üzere, maddede orta mesafeli koruma kuşaklarında yapılacaklar değil de sadece yapılamayacaklar belirlenmiştir. Bu yaklaşım yapılabilecekleri kontrolsüz ve geniş bir alan haline getirmektedir.

Bu arada, daha önceki yönetmeliklerde bu koruma kuşağında yer almayan bazı fonksiyonlara 2006 ve 2009 yönetmeliklerinde olduğu gibi dava konusu yeni yönetmelikte de yer verildiği görülmektedir. 2003 yönetmeliğinde, orta mesafeli koruma alanları için, **“9-b) Bu alanlarda turizm alanları, her türlü sanayi, hastaneler, serbest bölgeler, hayvancılık tesisleri ve her türlü depolama tesisleri kurulamaz.”** denilmekteydi. 2006 ve 2009 yönetmeliğinde bu maddedeki **“her türlü depolama tesisi”** ifadesi **“her türlü kimyevi madde, yakıt, zehirli zararlı ve tehlikeli madde depoları”** şeklinde yer almış; dava konusu yeni yönetmelikte de **“ Kimyevi madde, yakıt, zehirli, zararlı ve tehlikeli madde depoları”** biçiminde düzenlenmiştir. Bu şekilde, 2006 ve 2009 yönetmeliklerinde olduğu gibi dava konusu yeni yönetmelikte de bazı depolara izin çıkmış olmaktadır. Ayrıca, hem 2006 ve 2009 yönetmeliklerinde, hem de dava konusu yeni yönetmelikte orta mesafede yer alamayacak fonksiyonlar listesinde **“turizm alanları”**na yer verilmemiştir. Ve böylelikle dava konusu yönetmelik bu alanları turizme de açarak havzaları çekim alanı haline getirmektedir. Bu madde çok sakıncalıdır ve burada değindiğimiz bir iki fonksiyon dışında, maddede sadece yapılamayacak fonksiyonlara değinildiği, yapılabileceklerden söz edilmediği için, birçok sakıncalı farklı fonksiyon da bu alana gelebilecektir.

Hükümde, 2006'dan önceki İSKİ yönetmeliklerinde ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde de olduğu gibi, koruma kuşaklarında yapılabileceklerin belirtilmesi, fonksiyon, parsel büyüklükleri ve maksimum inşaat haklarının açık ve net biçimde yer alması gerekirken bunların yapılmamış olması uygulamada ciddi sakıncalara ve

içme suyu havzalarında olumsuz gelişmelere yol açacaktır. Bu nedenlerle, yeniden düzenlenmek üzere, “**Özel Hükümler**” başlıklı 6. maddenin (9) e bendinin iptalini talep etmekteyiz.

5. “**Özel Hükümler**” başlıklı 6. maddenin (9) f bendi;

“ (9) İmar Planlarında;

.....

f) Uzun mesafeli koruma alanlarında,

- Tuz ile metal sertleştirme,
- Metal kaplama,
- Asitle yüzey temizleme,
- Tekstil boyama ve emprime baskı,
- Hurda plastik yıkama,
- Liftli yıkama-yağlama,
- Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı kimyasal madde depoları,
- İmalatından sanayi atıksuyu kaynaklanan kimyasal madde üretim tesisleri,
- Hurda kağıttan kağıt imal tesisleri,
- Ham deri işleme,
- Asit imal ve dolun yerleri,
- Zirai mücadele ilacı imal ve dolun yerleri,
- Pil, batarya,akü imal yerleri,
- Gres yağ fabrikaları,
- Domuz çiftlikleri,
- İlaç sentez fabrikaları,
- Ağır metal tuzu üretimi,
- Cam yıkama,
- Yün yıkama,
- Endüstriyel ve evsel atık nihai depolama merkezleri,
- Kimyevi madde depoları ve akaryakıt dolun tesisleri,

İmar planında önerilemez ve bu fonksiyonlara ait yapılara izin verilemez.”
şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda iptalini talep ettiğimiz Orta Mesafeli Koruma Alanları ile ilgili 6. maddenin (9) e bendi için geçerli olan iptal nedenleri, Uzun Mesafeli Koruma Alanları ile ilgili 6. maddenin (9) e bendi için de aynen geçerlidir.

28 Temmuz 2009 tarihinde Referans Gazetesi’nde yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikte de, bu hüküm 6. maddenin 6.4 bendi olarak yer almakta idi. 2009 yönetmeliği için açılan davada, bu hükmün de iptali talep edilmiş; ancak 2009 yönetmeliği davasında bu aşamada henüz hiçbir karar alınmamıştır.

Görüüleceği üzere, maddede uzun mesafeli koruma kuşaklarında yapılacaklar değil de sadece yapılamayacaklar belirlenmiştir. Bu yaklaşım yapılabilecekleri kontrolsüz ve geniş bir alan haline getirmektedir.

2003 yönetmeliğinde uzun mesafeli koruma alanlarında, “**10-b) Bu alanlarda sosyal mesken, her türlü sanayi, turizm alanları ve serbest bölgeler kurulamaz.**” hükmü bulunmaktadır. 2006 ve 2009 yönetmeliklerinde olduğu gibi, dava konusu yeni yönetmelikte de, maddedeki uzun mesafeli koruma alanında yapılamayacak tesisler arasında bazı sanayi türlerinin sayılmasıyla yetinilmiş; böylelikle de, bunların dışındaki sanayilere izin getirilmiştir. Bu arada, yapılamayacak fonksiyonlar arasında, “turizm” fonksiyonu da yer almamaktadır. Ve böylelikle dava

konusu yönetmelik bu alanları turizme de açarak havzaları çekim alanı haline getirmektedir. Bu madde çok sakıncalıdır ve burada değindiğimiz bir iki fonksiyon dışında, maddede sadece yapılamayacak fonksiyonlara değinildiği, yapılabileceklerden söz edilmediği için, birçok sakıncalı fonksiyon da bu alana gelebilecektir.

Maddede, 2006'dan önceki İSKİ yönetmeliklerinde ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde de olduğu gibi, koruma kuşaklarında yapılabileceklerin belirtilmesi , fonksiyon, parsel büyüklükleri ve maksimum inşaat haklarının açık ve net biçimde yer alması gerekirken bunların yapılmamış olması uygulamada ciddi sakıncalara ve içme suyu havzalarında olumsuz gelişmelere yol açacaktır. Bu nedenlerle, yeniden düzenlenmek üzere, “**Özel Hükümler**” başlıklı 6. maddenin (9) f bendinin iptalini talep etmekteyiz.

6. “**Özel Hükümler**” başlıklı 6. maddenin (9) g bendi;

“(9) İmar Planlarında;

.....

g) İmar Planları hazırlanırken; Ek-1’de isimleri verilen derelerin her iki tarafında, kadastral sınırlarından itibaren 100 metrelik yapı yaklaşma mesafesi bırakılır. Derelerin yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlardaki yapılaşma hakları parsel yüzölçümünün %60’ı hesaplanmak kaydıyla EK-2’de verilen yoğunluk değerlerind göre ait olduğu imar planı sınırı içinde bulunan havza dışındaki alanlar ile orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında kullanılır. Bu durumda, yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlar, ağaçlandırma, yol, yeşil alan, rekreasyon v.b. maksatlarla kullanılmak üzere, kamuya bedelsiz devredilir ve bu alanlarda yapı yapılamaz.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu hüküm, daha önceki İçmesuyu havzaları yönetmeliklerinin hiç birisinde yer almayan yeni bir hükümdür. Bu hükümlerle, içmesuyu havzalarının yapı yasağı olan dere kenarlarındaki 100 metrelik koruma kuşaklarındaki yapılaşma haklarının transferinden bahsedilmektedir. Derelerin kenarındaki bu alanlarda yapılaşma yasaktır. Yapı yasağı olan alanların yapılaşma haklarından bahsedilemeyeceğine göre, olmayan bu hakların transferi de söz konusu olamaz. Bu hükümlerle, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarının bu yönetmelikle zaten çok yükseltilmiş olan imar haklarının daha da yükseltilmesi gibi son derece tehlikeli bir duruma yol açılmaktadır.

İçmesuyu havzalarını korumanın değil kullanmanın yollarının arandığı bu yönetmeliğin, son derece sakıncalı ve hukuk dışı bu hükmünün, 6. maddenin (9) g bendinin ikinci cümlesinin tamamı ve üçüncü cümlesinin “**Bu durumda, yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlar, ağaçlandırma, yol, yeşil alan, rekreasyon v.b. maksatlarla kullanılmak üzere, kamuya bedelsiz devredilir ve**” bölümünü de hukuka aykırıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, ayrı ayrı iptal gerekçelerini belirttiğimiz maddelerin iptalini istemek zorunlu olmuştur.

SONUÇ VE İSTEM :

- 1) Yargılama konusu idari işlemin anılan maddeleri hukuka aykırı olduğundan ve idari işlemin istem konusu maddelerinin uygulanması durumunda telafisi güç zararların doğacağı açık olduğundan öncelikle olarak YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA,
- 2) Yukarıda açıklanan nedenlerle, 23 Ocak 2011 tarihinde Günboyu Gazete'sinde yayınlanarak yürürlüğe giren "İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği"nin, "Özel Hükümler" başlıklı 6. maddesinin (8) c bendinin, (9) b bendi ile atıf yapılan Ek-2'nin, (9) c bendinin, (9) e bendinin, (9) f bendinin ve (9) g bendinin ikinci cümlesi ile üçüncü cümlesindeki "*Bu durumda, yapı yaklaşma mesafesi içinde kalan bu alanlar, ağaçlandırma, yol, yeşil alan, rekreasyon v.b. maksatlarla kullanılmak üzere, kamuya bedelsiz devredilir ve*" bölümünün İPTALİNE,
- 3) Sayın Mahkemenizce yürütmenin durdurulması kararı verilmesi durumunda gerektiğinde bilirkişi incelemesi yapılması ve tamamlayıcı açıklamalarımızla kanıtlarımızı sunmamız için süre verilmesine
- 4) Yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep ederiz. Saygılarımızla.

Davacı

**TMMOB Harita Ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
Vekili Av. Mahir AY**

Davacı

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
Vekili Av. Taner Savaş**

Davacı

**TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi
Vekili Av. Ş. Can Atalay**

- Ek 1 İçme Suyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği
(21.02.2003 tarihli İstiklal Gazetesi'nde yayımlanan)
- Ek 2 İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği
(12.05.2006 tarihli Gazete 34'te yayımlanan)
- Ek 3 İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği
(28.07.2009 tarihli Referans Gazetesinde yayımlanan)
- Ek-4 23 Ocak 2011 tarihinde Günboyu Gazete'sinde yayınlanarak yürürlüğe giren İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği"

- Ek 5** 21.02.2003 tarihli İstiklal Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe giren "İçme Suyu Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği"nin iptali istemi açılmış olan dava ile ilgili İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 27.06.2005 gün, 2004/699 Esas ve 2005/1341 Karar sayılı kararı.
- Ek 6** 12.05.2006 tarihinde Gazete 34'te yayımlanan "İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğinin" iptali istemi ile açılmış olan davada İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 15.01.2009 gün ve 2007/800 Esas sayılı yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararı
- Ek 7** 12.05.2006 tarihinde Gazete 34'te yayımlanan "İçme Suyu Havzaları Yönetmeliğinin" iptali istemi ile açılmış olan davada İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 22.07.2009 gün. 2007/800 Esas ve 2009/1260 Karar sayılı kararı
- Ek 8** Vekaletname